

Od banków i korporacji do morderstw i wydziedziczenia

22 kwietnia 2020

Przegląd wiadomości z Ameryki Łacińskiej dotyczących rdzennej ludności.

Wielkie domy finansowe powiązane z niszczeniem przyrody i łamaniem praw rdzennej ludności

Organizacja AmazonWatch w raporcie „Investing in Amazon Crude” oraz w przewodniku dla aktywistów „Building People Power to End Investment Amazon Crude” szczegółowo opisała w jaki sposób pięć największych instytucji finansowych na świecie – Citigroup, JPMorgan Chase, Goldman Sachs, HSBC oraz BlackRock – zapewnia finansowanie dużych projektów wydobywania ropy naftowej w Amazonii.

Zdaniem AmazonWatch badania przeprowadzone na przestrzeni ostatnich trzech lat, wskazują, że wymienione instytucje, określane roboczo „Brudną Piątką z Wall Street”, udostępniły miliardy dolarów dla firm naftowych działających w Amazonii, w tym dla GeoPark, Amerisur Resources PLC, Frontera Energy oraz Andes Petroleum. Każda z tych firm posiada dzierżawę pól naftowych w zachodniej części Amazonii, które bezpośrednio pokrywają się z terytorium przodków rdzennej ludności w Peru, Kolumbii i Ekwadorze, gwałtownie sprzeciwiającej się odwiertom naftowym na własnych ziemiach.

Goldman Sachs udzielił Andes Petroleum i Geopark kwotę w wysokości 998 mln dolarów USD w postaci finansowania dłużnego na okres trzech lat. Goldman Sachs posiada również 25 mln USD akcji i obligacji tych spółek. BlackRock posiada 2,5 mld dolarów USD akcji Geopark, Frontera Energy i Andes Petroleum.

Kwota wniesiona przez JPMorgan Chase wyniosła 890 mln dolarów USD i ma związek z działalnością GeoPark, Frontera Energy i Andes Petroleum.

Geopark w ostatnich latach weszła w bezpośredni konflikt z Indianami Achuar i Wampi z peruwiańskiej Amazonii. Amerisur korzystając z nowego otwarcia surowcowego w Kolumbii dążyło do eksploatacji na ziemiach ludu Siona. Frontera Energy od 2017 roku znajdowała się w gorącym sporze z Indianami Keczua, Achuar i Kichwa w Peru. Chińskie konsorcjum Andes Petroleum z kolei zagroziło Indianom Zapara oraz izolowanym Taromenane i Tagaeri w Ekwadorze.

Kolejne zabójstwa Indian Guajajara w Brazylii za ochronę ziemi, lasów i terytorium rdzennej ludności znajdującej się w dobrowolnej izolacji

Zezico Rodrigues Gauajajara z ludu Guajajara, pochodzący z rdzennego terytorium Araribóia w amazońskim stanie Maranhão w Brazylii, został zamordowany we wtorek po południu 31 marca 2020 roku. Jego ciało znaleziono w pobliżu wioski Zutiwa w gminie Arame, w której mieszkało około 1000 rdzennych mieszkańców. Według informacji Amazônia Real, Zezico został trafiony pociskami wystrzelonymi z karabinu, gdy jechał do wioski na motocyklu. Podejrzewa się, że za jego śmiercią stoją lokalni, nielegalni handlarze, którzy wielokrotnie zagrażali jego życiu.

Zezico Rodrigues Guajajara przez 23 lata służył swemu ludowi jako nauczyciel i działacz na rzecz ochrony terytorium Arariboia. Jego wsparcie dla „Strażników Lasów” – pieszych patrolów Indian Guajajara – przyczyniło się do sukcesu tej grupy 120 wolontariuszy w ich wysiłkach na rzecz ochrony

terytorium przed nielegalnym pozyskiwaniem drewna. Zezico był także istotnym głosem opowiadającym się za ochroną izolowanej grupy ludu Awá-Guajá, która żyje w dobrowolnej izolacji na terytorium Araribóia. Kilka dni przed zabójstwem został wybrany koordynatorem COCALITIA (Komisji Wodzów i Rdzennych Przywódców Tierra Indígena Araribóia).

We wrześniu 2019 roku Zezico powiedział, że „Strażnicy Lasu” potrzebują wsparcia logistycznego, materiałowego i sprzętu do skutecznej walki z pożarami i działalnością nielegalnych brygad drwali. „My Lud Guajajara, jesteśmy zależni od tej ziemi, bez niej nie przetrwamy. Nasza kultura, tożsamość i wartości są powiązane z naszym terytorium. Naszym zdaniem Ziemia nas potrzebuje i My potrzebujemy jej. Nie mamy środków finansowych ani nie ma polityki rządu brazylijskiego, która wspierałaby nas w tej bitwie o nasze terytorium, ale nadal walczymy, ponieważ to jedyny wybór, jaki mamy”.

Zezico Rodrigues to piąty Indianin Guajajara zamordowany na przestrzeni ostatnich pięciu miesięcy. 1 listopada 2019 roku Paulo Paulinho Guajajara został zabity w zasadzce drwali prowadzących nielegalną działalność na terytorium Araribóia. 7 grudnia 2019 roku miejscowi przywódcy, Firmino Prexede Guajajara i Raimundo Benicio Guajajra stracili życie w ostrzale samochodu dokonanej przez nieznanych sprawców. 13 grudnia 2019 roku zamordowany z kolei został 15-letni Erisvan Guajajara, zasztyletowany na terenie gminy Amarante.

Śmierć w krótkim czasie Paulo Paulinho i Zezico, potwierdza zorganizowaną i celową kampanię podmiotów i ludzi zainteresowanych eksploatacją miejscowych ziem i lasów przeciw ludziom stojącym na drodze ich planów. Po morderstwie Paulinho, to właśnie Zezico stał się głównym rzecznikiem ludu Guajajara, zgłaszającym inwazje i ataki nielegalnych brygad drwali w regionie. Jego wioska Zutiwa była jednym z głównych celów podpałów lasów na ziemiach Guajajara. „Jestem najbardziej poszukiwanym pośród przywódców przez najeźdźców i pistoleiros” – wyznał w 2017 roku w rozmowie z dziennikarzem

Scottem Wallace'm.

Jair Bolsonaro wspiera radykalnych misjonarzy ewangelickich, którzy mogą doprowadzić do depopulacji ludności znajdującej się w dobrowolnej izolacji

Ewangelicko-chrześcijańska organizacja Ethnos360, wcześniej znana jako Misja Nowych Plemion (New Tribe Mission), zakupiła helikopter, w ramach planu kontaktu i przekształcenia kulturowego ludności znajdującej się w dobrowolnej izolacji żyjącej w odległych regionach zachodniej Amazonii.

Ethnos360 – New Tribe Mission, ma długą historię prób kontaktowania się i nawracania ludności znajdującej się w dobrowolnej izolacji (Indianie Izolowani). W latach 1980. członkowie organizacji rozprzestrzenili choroby wśród Indian Zoe z północnego stanu Para w Brazylii. Po kontakcie z nie posiadającymi odporności immunologicznej na choroby z zewnątrz, Indianami Zoe, ci zaczęli umierać na malarię i grypę, tracąc ponad jedną trzecią własnej populacji. Niepomne tej odpowiedzialności Ethnos360 planuje misję ewangelizacyjną, pomimo fakt, że Narodowa Fundacja ds. Indian w Brazylii (FUNAI), od kilku dekad utrzymuje politykę niekontaktowania się z rdzenną ludnością w dobrowolnej izolacji. Tak zwany plan kontaktowy „lotnictwa misyjnego” może naruszać również Konstytucję Brazylii z 1988 roku oraz traktaty międzynarodowe, takie jak Deklaracja Praw Ludności Tubylczej ONZ.

Obrońcy praw człowieka i praw ludności tubylczej obawiają się, że wkrótce polityka FUNAI odnośnie zakazu kontaktu z ludnością znajdującą się w dobrowolnej izolacji może zostać obalona przez antyindiański gabinet Jaira Bolsonaro. W lutym 2020 roku Jair Bolsonaro delegował Ricardo Lopeza Diasa do działu FUNAI – koordynacji ds. Indian izolowanych i ostatnio skontaktowanych (CGIIRC). Dias przez ponad dekadę był misjonarzem New Tribe Mission, czyli de facto Ethnos360.

Zaniepokojona nominacją Diasa na te stanowisko jest Victoria Tauli-Corpuz, Specjalna Sprawozdawczyni ONZ ds. Ludów Tubylczych. Zdaniem Tauli-Corpuz Dias nie szanuje zwyczajów rdzennej ludności, jego nominacja jest więc „niebezpieczną decyzją, która potencjalnie może spowodować ludobójstwo rdzennych mieszkańców znajdujących się w izolacji”.

Wysiłki Ethnos360 zmierzające do osiągnięcia terytoriów izolowanych Indian drogą powietrzną pokładają się z inną działalnością misjonarską o tym profilu. Koordynacja Związku Rdzennych Ludów Doliny Javari (UNIVAJA) po raz kolejny potępiła aktywność Andrew Tonkina, pastora Evangelical Baptist Frontier International, który próbuje organizować nielegalne wkroczenia na terytorium tubylcze Doliny Javari w celu kontaktu z ludnością znajdującą się w dobrowolnej izolacji.

Davi Kopenawa ostrzega przed eksterminacją Indian Yanomami znajdujących się w dobrowolnej izolacji

Davi Kopenawa, przywódca i szaman z ludu Yanomami, wydał oświadczenie, w którym przestrzegł, że grupa Indian Yanomami nie utrzymująca kontaktu ze społeczeństwem narodowym „może wkrótce zostać eksterminowana”, jeśli władze brazylijskie nie podejmą teraz działań w celu usunięcia poszukiwaczy złota (garimpeiros) pracujących nielegalnie na ziemiach Indian Yanomami.

Izolowana grupa Yanomami, znana jako Moxihatatea stoi w obliczu poważnego niebezpieczeństwa. „Wiele razy uciekali. Ale teraz nie mają już dokąd uciec, są otoczeni przez brutalnych górników, którzy będą chcieli się zemścić strzelając do nich ze strzelb – powiedział Davi Kopenawa dodając, że jest bardzo zaniepokojony. Jego zdaniem Moxihatatea mogą zostać wkrótce eksterminowani. „Górnicy bez wątpienia zniszczą ich wszystkich, zabijając ich strzelbami i chorobami takimi jak malaria i zapalenie płuc”.

Oświadczenie zostało wygłoszone jeszcze przed tym zanim pandemia koronawirusa Sars-Cov2 trafiła na pierwsze strony gazet. Wirus poważnie zwiększył niebezpieczeństwo stwarzane przez tysiące najeźdźców przebywających obecnie na terytorium Indian Yanomami. Moxihatatea nie posiadający odporności na choroby z zewnątrz będą szczególnie narażeni na depopulację w wyniku infekcji, włącznie z konsekwencjami jakie dotknęły Indian Yanomami w latach 1980. kiedy zmarł co piąty członek tego ludu w Brazylii.

Hutukara, Stowarzyszenie Indian Yanomami szacuje, że około 20 tysięcy poszukiwaczy złota pracuje dziś nielegalnie na terytorium Indian Yanomami. Badania wykazały, że członkowie

społeczności Indian Yanomami mieszkających w pobliżu obozów górniczych, posiadają niebezpiecznie wysoki poziom rtęci w swoich ciałach. Problem ten dotyczy nawet 90% Indian. Skutki zatrucia rtęcią będą miały druzgoczące konsekwencje dla ich przetrwania oraz jakości życia.

Dwa niewyjaśnione przypadki morderstw rdzennych przywódców w Kostaryce

Przywódca Indian Brörán, Jerhy Rivera, został zamordowany w nocy 24 lutego 2020 roku. Do wydarzenia doszło na terenie wspólnoty Mano de Tigre w San Antonio na rdzennych terytorium Térraba w kostarykańskiej prowincji Puntarenas. Do zabójstwa doszło zaledwie dwa tygodnie po tym jak lider Indian Bribri, Mainor Ortiz Delgado został postrzelony w prawe udo na terenie wspólnoty Térraba w Rio Azul.

Napastnicy, którzy targnęli się na życie Jerhy Rivery zorganizowali się w pobliżu rzeki i oczekiwali do zapadnięcia zmroku, aby zaatakować lokalnych członków rdzennej społeczności, którzy pokojowo odzyskali swoje tradycyjne ziemie, ponad czterdzieści lat temu, chociaż te nadal pozostają w rękach osadników.

Od 2010 roku wobec beczynności kostarykańskiego rządu społeczności tubylcze w Kostaryce ponownie weszły na 24 terytoria należące do nich na mocy prawa miejscowego z 1977 roku. Przywódca Indian Bribri, Sergio Rojas, kierował wysiłkami na rzecz odzyskania ziemi na rodzimym terytorium Salitre, dopóki nie został zamordowany 18 marca 2019 roku. Za jego śmierć nikt nie poniósł kary pomimo licznych wezwań do przeprowadzenia dochodzenia ze strony członków społeczeństwa obywatelskiego.

Kostarykański rząd był w ostatnim czasie ostrzegany przed

wzrostem napięcia w regionie. Narodowy Front Ludów Rdzennych (FRENAPI) wysłała komunikat „wczesnego ostrzegania” skierowany do władz rządowych i Specjalnego Sprawozdawcy ds. Ludów Tubylczych ONZ, na dwie noce przed śmiercią Jerhy Rivery. Dotyczył on niedawnej mobilizacji nieindiańskiej ludności, która przybyła na autochtoniczne obszary Térraba, Crun D’bonn i Cabagra w Palmira. „Wczesne ostrzeżenia o rosnącym napięciu w Térraba ponownie spotkały się z nieskuteczną reakcją państwa” – powiedziała Vanessa Jimenez.

Prezydent Kostaryki, Carlos Alvarado Quesada opublikował oświadczenie wideo potępiające morderstwo Jerhy Rivery. „Głęboko ubolewam nad aktami przemocy, które miały dziś miejsce w tej społeczności” – powiedział. Jedną zamiast wezwać osadników okupujących ziemie indiańskie oraz ich sojuszników do ustąpienia i opuszczenia rdzennych ziem, Prezydent Kostaryki wezwał społeczności tubylcze o powstrzymanie się od dalszych wysiłków na rzecz odzyskania i zabezpieczenia ich prawnych i rodowych ziem.

Zemsta Chevronu? Steven Dozinger odzyska wolność po ponad pół roku aresztu domowego

Po pół roku spędzonym w areszcie domowym, prawnik Steven Dozinger otrzymał zgodę na wznowienie wykonywania zawodu. „Moim zaleceniem jest, aby jego tymczasowe zawieszenie zostało zakończone, a on sam otrzymał możliwość wznowienia praktyki prawnej” – oświadczył sędzia John Horan.

Steven Dozinger reprezentował przed ekwadorskim sądem 30 tysięcy mieszkańców ekwadorskiej Amazonii, którzy doznali niepowetowanych strat środowiskowych i zdrowotnych w wyniku wieloletniej działalności w regionie Texaco – firmy zintegrowanej obecnie pod wspólną marką Chevron. Dozinger przedstawiając dowody winy przyczynił się do wyroku sądowego,

który zobowiązał Chevron do wypłacania poszkodowanym Ekwadorczykom, w tym rdzennym mieszkańcom ekwadorskiej Amazonii, kwoty zadośćuczynienia 9,8 mld USD. Dyrektorzy i rzecznicy Chevronu oznajmili wówczas, że będą „walczyli z tym wyrokiem tak długo jak piekło nie zamarznie”.

Elementem tej „walki” stało się odmówienie wykonania wyroku ekwadorskiego sądu przez Chevron i przeniesienie kampanii sądowej do Stanów Zjednoczonych. Elementem tej kampanii stał się atak sądowy na Stevena Dozingera. Przez dziesięć lat Chevron rozwijał negatywną narrację skierowaną przeciwko prawnikowi oskarżając go o „oszustwo i pobieranie haraczu”. Dobrze opłacani adwokaci Chevronu pozwali Dozingera na podstawie ustawy mającej na celu zwalczanie przestępczości zorganizowanej. Miłowym orzeczeniem, który wsparł stanowisko Chevronu stało się orzeczenie sędziego okręgowego Lewisa Kaplana, który sześć lat temu wydał prawie 500-stronnicowy dokument popierający zarzuty Chevronu. Dozinger do samego końca utrzymywał, że jest niewinny.

Na początku 2020 roku Steven Dozinger, który doprowadził do bezprecedensowego pociągnięcia do odpowiedzialności karnej jednej z największych kompanii naftowych na świecie, stoi w obliczu ruiny finansowej z powodu ogromnych opłat prawnych, wieloletniego ścigania karnego i zawieszenia prawa jazdy. Ponad sześć miesięcy spędził w bransoletce więziennej ułokowanej na kostce w ramach aresztu domowego w swoim mieszkaniu w nowojorskiej dzielnicy Upper East Side.

Do wzięcia odpowiedzialności przez Chevron za swoje nadużycia w Ekwadorze wzywali mieszkańcy Żurawłowa na Zamojszczyźnie w woj. Lubelskim, którzy zorganizowali jeden z najdłuższych stacjonarnych protestów w historii III RP skutecznie blokując próby poszukiwania gazu łupkowego w ich regionie bez konsultacji i zgody lokalnej społeczności. Sam Steven Dozinger stał się natomiast jednym z głównych bohaterów książki Artura Domosławskiego „Śmierć w Amazonii”

Opracowanie: Damian Żuchowski

Źródła: WolneMedia.net i Serwis Solidarnościowy „Borduna”

Bibliografia

1. „How a Human Rights Lawyer Went from Hero to House Arrest”, <https://amazonwatch.org/news/2020/0331-how-a-human-rights-lawyer-went-from-hero-to-house-arrest>
2. Sue Branford, „Bringing Christ and coronavirus: Evangelicals to contact Amazon indigenous”, <https://news.mongabay.com/2020/03/bringing-christ-and-coronavirus-evangelicals-to-contact-amazon-indigenous/>
3. „Drilling in the Amazon? Global Financiers Say Yes”, <https://www.triplepundit.com/story/2020/drilling-amazon-global-financiers-say-yes/86966/>
4. „Indigenous Tribe Halts Oil Drilling in Amazon – for Now”, <https://whowhatwhy.org/2019/06/27/indigenous-tribe-halts-oil-drilling-in-amazon-for-now/>
5. „Another Amazonian Indigenous Leader Is Murdered in Brazil”, <https://amazonwatch.org/news/2020/0331-another-amazonian-indigenous-leader-is-murdered-in-brazil>
6. „Two indigenous men killed by shots fired from moving vehicle in Brazil Amazons”, <https://www.sixdegreesnews.org/archives/27813/two-indigenous-men-killed-by-shots-fired-from-moving-vehicle-in-brazil-amazons>
7. „Controversial Ecuador oil deal lets China stake an \$80-million claim to pristine Amazon rainforest”, <https://www.latimes.com/world/mexico-americas/la-fg-ecuador-china-oil-20160129-story.html>
8. „Relatório do ISA denuncia na ONU risco elevado de genocídio de povos indígenas isolados”,

<http://amazonia.org.br/2020/03/relatorio-do-isa-denuncia-na-onu-risco-elevado-de-genocidio-de-povos-indigenas-isolados/>

9. „29 Nobel Laureates Condemn Chevron Pollution in Ecuador and Demand Freedom for Human Rights Lawyer Steven Donziger”, <https://amazonwatch.org/news/2020/0416-29-nobel-laureates-condemn-chevron-in-ecuador-and-demand-freedom-for-steven-donziger>

10. „How The Environmental Lawyer Who Won a Massive Judgment Against Chevron Lost Everything”, <https://theintercept.com/2020/01/29/chevron-ecuador-lawsuit-steven-donziger/>

11. „Costa Rican indigenous land activist killed by armed mob”, <https://www.theguardian.com/environment/2020/feb/25/costa-rican-indigenous-land-activist-killed-by-armed-mob>

12. „Tribal Blockade in Peru's Oil Block Lifted After Government Deal”, <https://www.voanews.com/americas/tribal-blockade-perus-oil-block-lifted-after-government-deal>

13. „Początek lata w Żurawlowie”, <https://obywatelekontroluja.pl/poczatek-lata-w-zurawlowie/>

14. „Investing in Amazon Crude”, <https://amazonwatch.org/news/2020/0312-investing-in-amazon-crude>

15. „Another Bribri Land Defender Shot in Costa Rica”, <https://www.culturalsurvival.org/news/another-bribri-land-defender-shot-costa-rica>

16. „Building People Power to End Investment in Amazon Crude”, <https://amazonwatch.org/news/2020/0312-building-people-power-to-end-investment-in-amazon-crude>

17. „Gaz łupkowy. Chevron Protest Żurawłów”, <https://www.youtube.com/watch?v=pC5VB9qBd0k>

18. „Coronavirus, Land Invaders, and Missionaries... OUT!“, <https://amazonwatch.org/news/2020/0326-coronavirus-land-invaders-and-missionaries-out>

19. „Davi Yanomami warns uncontacted Yanomami in Brazil "could soon be exterminated"“, <https://www.survivalinternational.org/news/12361>

20. „Anti-Chevron Lawyer Steven Donziger Gets Blessing for Return of His Law License“, <https://www.courthousenews.com/anti-chevron-lawyer-steven-donziger-gets-blessing-for-return-of-his-law-license/>

21. „Defending our existence: Colombian tribe stands in way of oil exploration“, <https://www.theguardian.com/world/andes-to-the-amazon/2019/apr/02/colombia-siona-tribe-oil-exploration-territory-putumayo>

22. „Amazon Guardian, indigenous land defender, shot dead in Brazil“, <https://www.survivalinternational.org/news/12365>